

CONSERVATION PILLARS

RESEARCH

Roadmap roadblock

There is inadequate information on sharks, fisheries and the communities reliant on them, and social science research

Create directory of shark researchers

Promote knowledge sharing and collaboration

Enhance research and development through training and advancement

Moving forward

Further research to develop, adopt, and implement scientific and knowledge based policies

Mobilize financial and human resources to increase research capacity

Augment data gaps

COMMUNICATIONS

Roadmap roadblock

Shark awareness remains low

Develop a harmonized communications framework

Ensure accessibility to publications and local knowledge

Develop audience-specific materials

Conduct advocacy campaigns

Moving forward

Engage and expand audience

Create platforms to disseminate information

Enrich human-wildlife interactions

Consolidate relevant laws and disseminate a policy brief

COMMUNITY ENGAGEMENT

Roadmap roadblock

Stakeholders have not yet recognized that everyone has a role in shark conservation

Consult stakeholders to explore alternatives

Build stakeholders capacity

Engage in skills training, research and monitoring, and program development

Moving forward

Stakeholders at all levels must collaborate and cooperate

Reduce fisheries and bycatch to sustainable levels

Establish support from local governments

GOVERNANCE

Roadmap roadblock

Shark conservation issues are not addressed with current Philippine laws

Identify priority species and sites

Map a legislative support network

Establish local management plans

Assess and harmonize relevant laws

Moving forward

Legal framework, policies, and laws to ensure shark conservation

Consult key stakeholders

Establish and operationalize regulatory and management mechanisms

Develop and implement training programs

Sign the online petition!

BATARIS
HOSTED BY GREENPEACE

SUPPORT THE PASSING OF
THE SHARK, RAY, AND CHIMAERA
CONSERVATION ACT!

bit.ly/conservesharks

Save Sharks Network Philippines

@SaveSharksPH

savesharksnetworkph@gmail.com

#ConservePHSharks

PATING, SAAN KA' PARARATING?

2020 Conservation Roadmap for
Sharks and Rays in the Philippines

The 2020 Conservation Roadmap for Sharks and Rays in the Philippines (2020 Roadmap) serves as a guide for different stakeholders to participate in the enhancement of fishery management, protection, and mitigation of threats related to sharks and the promotion of sustainable fisheries.

By conserving sharks, the 2020 Roadmap hopes to find the balance between human needs and the integrity of the Philippine marine ecosystem.

GREENPEACE

Save Philippine Seas
Protect our seas. Save us.

PINOY PATING PRIDE

ANO BA ANG PATING?

Sharks is a collective term for all sharks, rays, and chimaeras. They belong to the class **Chondrichthyes**, with over **1,000 species** worldwide.

Sharks are **key players in structuring food webs**, at any trophic level. The removal of sharks have the potential to create significant changes to predatory-prey interactions, affecting the whole ecosystem.

MGA PATING SA PILIPINAS

Approximately 200 species of sharks are found in the Philippines, but there may be more.

Shark meat is used in local dishes and fishballs

Shark fins are used in soups and exported for international trade

Shark liver oil and cartilage is used in health supplements, cosmetics and personal care products

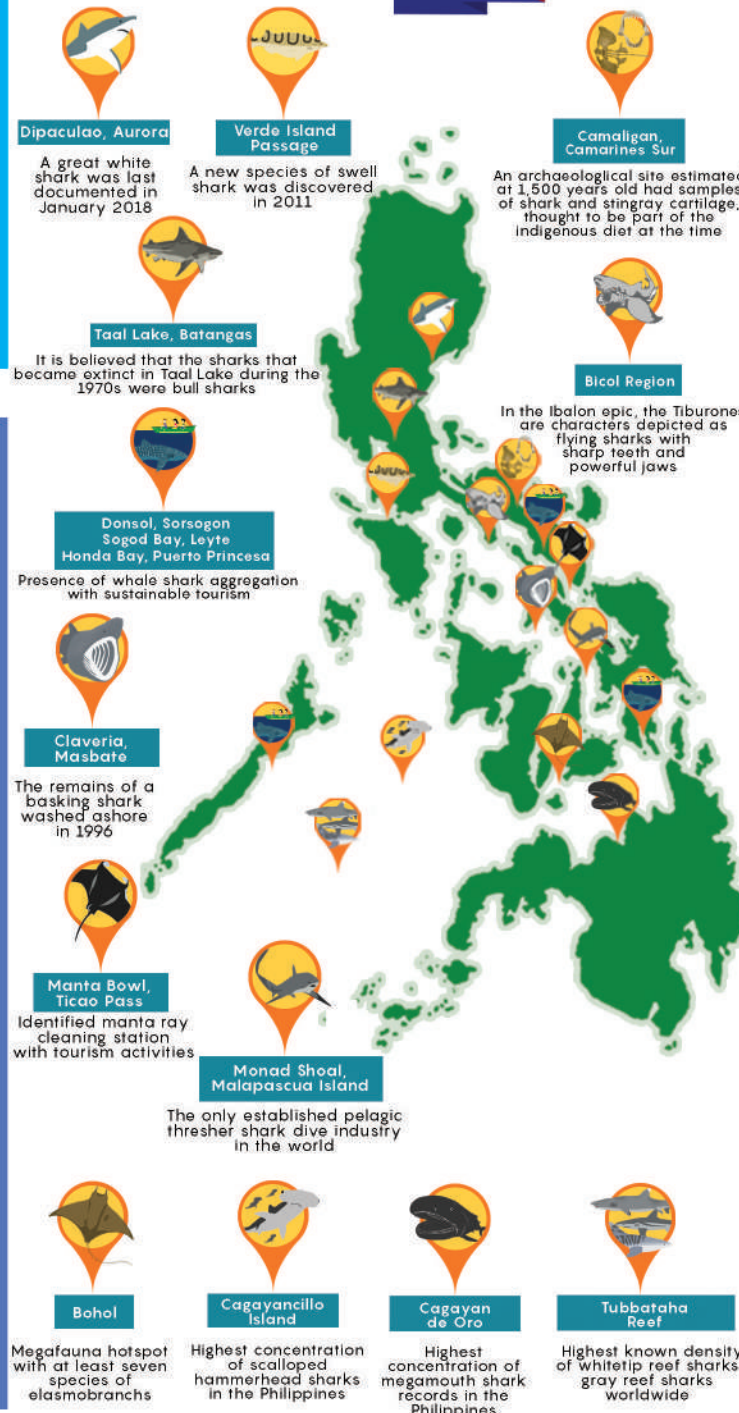
Shark skin leather used in the production of accessories and furniture

Tails of rays used as *anting-anting* to ward off supernatural forces

Gill rakers of rays used in traditional medicine

Only **21 species of sharks** are currently **protected** under Philippine national laws

2nd in shark biodiversity in Southeast Asia, just after Indonesia

2nd highest recorded sightings of the rare megamouth shark in the world with 21 records, tied with Japan, after Taiwan

4th in global shark biodiversity after Australia, Indonesia and Japan

2nd country in the world to protect whale sharks, after Maldives

Has 1,180 individual whale sharks catalogued in the wild as of January 2018

Dr. Jose Rizal sketched a mobulid ray as he remembered it when he visited the Singapore Botanical Gardens in 1882

In 2010, the new version of the 100-Peso bill features the whale shark

KALABAN NG MGA PATING

Sharks are vulnerable to threats and are unprotected on a national scale.

DIRECTED FISHERY

Meat, fins, and gill plates of sharks are targeted and consumed for culinary, health, and folkloric purposes.

OVERFISHING

Ten out of 13 fishing grounds in the Philippines are described as overfished, leaving fishery resources on the brink of collapse.

BYCATCH

Unintentional catch of sharks highlights the need to develop and promote other fishing methods.

MARINE DEBRIS

Sharks can become stranded or entangled in fishing gears and plastics, and may also ingest plastic pollution.

HABITAT DESTRUCTION

The destruction of habitats critical in sustaining sharks in various stages of their life cycle leaves many species populations vulnerable to depletion.

WEAK LAW ENFORCEMENT

Overlapping functions and mandates of government agencies, coupled with low resources and institutional capacity, have led to weak law enforcement.

UNREGULATED TOURISM

Low compliance to tourism guidelines results in behavioral changes and injuries of sharks.

MGA HALIGI NG KONSERBAYON

Mga Hadlang
May kakulangan sa impormasyong nakalap tungkol sa mga pating, palaisdaan, at mga lipunang nakasalalay sa mga ito, dagdag pa sa kakulangan ng sosyolohikal na pag-aaral

Makalikha ng talaan o directory ng mga kaalaman at research tungkol sa mga pating

Mapalaganap ang pagtutulongan at pamamahagi ng kaalaman sa isa't isa

Mapainam ang pananaliksik at pag-aaral sa pamamagitan ng kaunlaran

Mga Sunod na Hakbang
Higit na pananaliksik upang mapaunlad, magamit, at mapapuhod ang mga polisiyang nakabase sa mga siyentipikong pag-aaral

Magamit ang mga tauhan at kakayahang pinansyal upang mapahusay ang pananaliksik

Mapunan ang mga kakulangan sa datos

Mga Hadlang
Kulang ang alam o walang interes ang publiko sa mga pating.

Mga Sunod na Hakbang
Palawakin ang naaangat na publiko, at pasiklabin ang interes ng mga ito sa konserbasyon.

Makabuo ng epoktibong balangkas ng komunikasyon

Makabuo ng mga plataporma upang mapalaganap ang impormasyon

Masiguro na nababati ang mga publikasyon at kaalamang lokal

Mapayabong ang mga ugnayan ng tao sa kalikasan

Makalikha ng mga materyal na umayon sa publikong inaabit nito

Makalap ang mahahalagang batas at makapagpalaganap ng mensahe ukol sa polisiya

Maisagawa ang mga kampanya tungkol sa adbokasiya

Mga Hadlang
Hindi pa nababati ng mga sektor (stakeholder) na may ginagampanan ang lahat sa larangan ng konserbasyon ng mga pating

Mga Sunod na Hakbang
Kinakailangang magkaisa at makipagtulungan ang lahat ng mga sektor (stakeholder)

Konsultahin ang mga sektor nang makahanap ng alternatibong mga pamamaraan

Maibaba ang bilang ng mga nahuhuli sa pangingsida at di-sadyang paghuli hanggang sa maging makakalikasan (sustainable) ito

Suportahan ang kapasidad ng mga sektor

Makatanggap ng supporta mula sa mga lokal na pamahalaan

Makapagpalahok sa mga programang pangkasanayan, gawang pananaliksik at pagbabantay, at paglida ng mga proyekto

Mga Hadlang
Hindi natutugunan ng mga kasalukuyang batas ang mga isyu ng konserbasyon ng mga pating

Mga Sunod na Hakbang
Makagawa ng legal na balangkas, polisiya, at batas, nang sa gayon masiguro ang konserbasyon ng mga pating

Matukoy ang mga pagtutuunan na mga uri (species) at lugar

Konsultahin ang mga tampok na sektor

Makapagtagala ng mga kakilala't kaayodo na makatutulong sa lehislatibong aspekto

Makapagtaguyod at maisaoperasyon ang mga mekanismo ng pagbabantay at pangangasiwa

Makapagtaguyod ng mga plano para sa lokal na implementasyon

Makabuo at makapagpatalbo ng mga programang pangkasanayan (training programs)

Surin at maipagparis ang mahahalagang mga batas

Pirmahan ang petisyon!

SUPORTAHAN ANG PAGPASA NG SHARK, RAY, AND CHIMAERA CONSERVATION ACT!

bit.ly/conservephsharks

Save Sharks Network Philippines

@SaveSharksPH

savesharksnetworkph@gmail.com

#ConservePHSharks

PATING, SAAN KA' PARARATING?

2020 Conservation Roadmap for Sharks and Rays in the Philippines

Nagsisilbing gabay para sa sari-saring mga stakeholder o sektor ang 2020 Daan Tungo sa Konserbasyon ng mga Pating at Pagi sa Pilipinas o 2020 Conservation Roadmap for Sharks and Rays in the Philippines (2020 Roadmap). Nilalayan nitong tulungan ang mga sektor na lumahok sa mga sumusunod: ang pagpapaunlad ng pangangasiwa ng mga palaisdaan, ang pagtatanggol sa mga banta sa buhay ng mga pating, at ang pagpapalaganap ng mga makakalikasang palaisdaan.

Sa pamamagitan ng konserbasyon ng mga pating, nilalayan ng 2020 Roadmap na maibalanse ang dalawang salik: ang pangangailangan ng mga tao, at ang integridad ng sistemang pang-ekolohiya sa mga karagatan ng Pilipinas.

Nagagamit ang termino na **"sharks"** o **"pating"** bilang kolektibong pagpapangalan sa lahat ng pating, pagi, at mga chimaera. Nanggagaling silang lahat sa klase na **Chondrichthyes**, na may mahigit sa **isang libong (1,000) uri o species** sa buong mundo.

Mahalaga ang papel na ginagampanan ng mga pating sa sistema ng karagatan, sa itaas man o sa ibaba ng herarkiya. Kung mawawala ang mga pating, maaaring ganap na magbago ang ugnayan ng mga predator (nangangain) at prey (kinakain), na maaapektuhan ang kabuuan ng karagatan.

Tinatayang may 200 uri ng pating na matatagpuan sa Pilipinas, subalit maaaring higit pa dito ang tunay na bilang.

Ang karne ng mga pating ay ginagamit sa mga putahe at iba pang pagkain tulad ng fishballs.

Ang palikpik ng mga pating ay ginagawang shark's fin soup, na inaangkat din ng ibang bansa.

Ang kartilago at langis mula sa atay ng mga pating ay ginagamit sa mga produktong pangkalusugan (health supplement), pangkosmetiko, at pang-alaga sa sarili (personal care products).

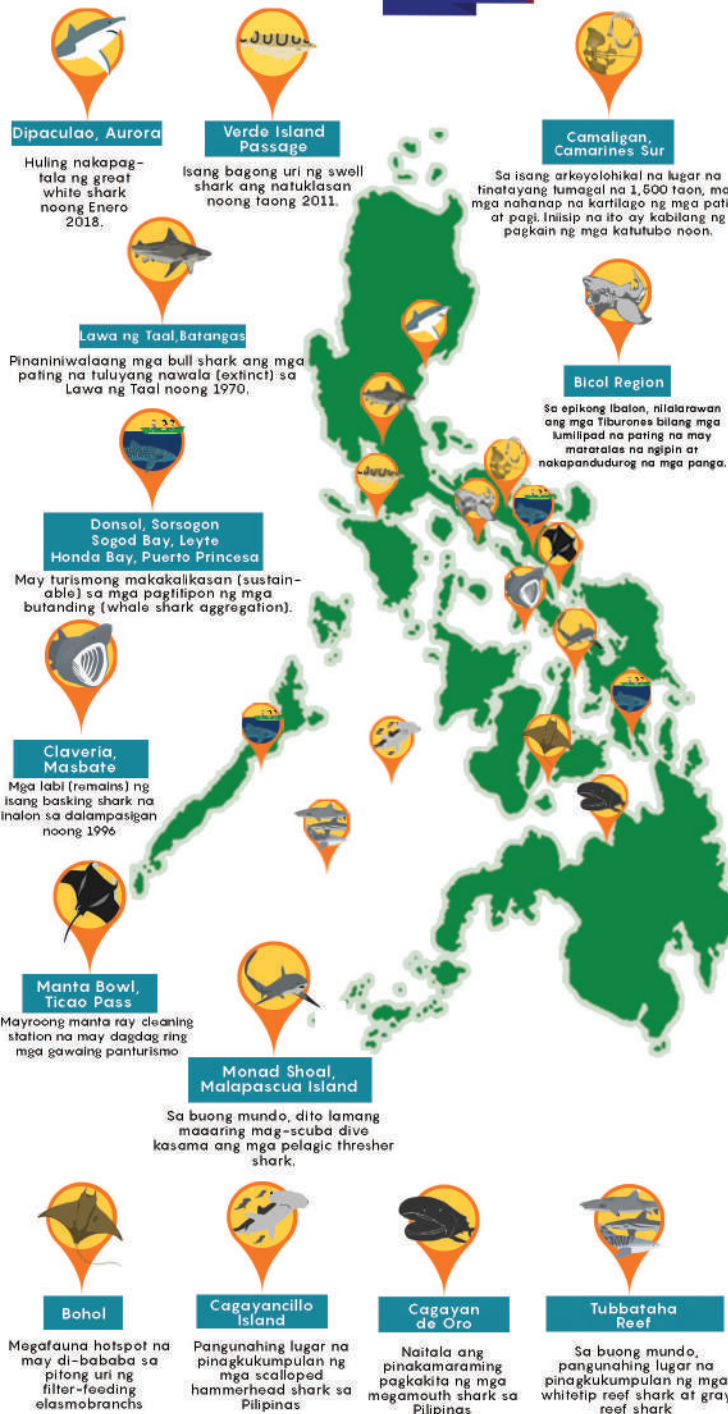
Ang balat ng mga pating ay ginagawang burloloy o muwebles (furniture) sa bahay.

Ang buntot ng mga pagi ay ginagamit bilang anting-anting.

Ang gill rakers ng mga pagi ay ginagamit sa mga tradisyonal na gamot.

Sa kasalukuyan, **21 uri** lamang ang **napoprotektahan** ng mga batas ng Pilipinas.

2nd Ika-2 sa South East Asia pagdating sa dami ng uri ng mga pating (shark biodiversity), sumunod lamang sa Indonesia

2nd Ika-2 sa buong mundo na may pinakamaraming natala na pagkakita sa malap na megamouth shark (may bilang na 21, sumunod lamang sa Taiwan)

4th Ika-4 sa buong mundo pagdating sa dami ng uri ng mga pating (shark biodiversity), sumunod sa Australia, Indonesia, at Japan

2nd Pagkatapos ng Maldives, ang Pilipinas ang ikalawang bansang nagpasyang protektahan ang mga butanding.

Mula sa alaala ng pagbisita niya sa Singapore Botanical Gardens noong 1882, iginuhit ni Dr. Jose Rizal ang isang mobulid ray.

May 1,180 na naitatalang mga indibwal na butanding sa Pilipinas (Enero 2018)

Sapagkat tanyag sa larangan ng turismo, nasama ang larawang ng butanding sa 100-Piso Paper noong 2010.

KALABAN NG MGA PATING

Maraming banta sa kalusugan at kaligtasan ng mga pating, bukod pa sa kakulangan ng proteksyon sa buong bansa.

DIRECTED FISHERY
Pinagkakakitaan ang karne, palikpik, at gill rakers ng mga pating, na nagagamit sa mga produktong pangluto, pangkalusugan, at pangkultural.

LUBOS NA PANGINGISDA
Maituturing na lubos-lubos ang pangingingisda sa 10/13 na palaisdaan sa Pilipinas, na sanhi ng pagkaubos ng mga likas na yamang pandagat at pangingingisda.

BYCATCH
Sa ilang di-sadyang pagkakahuli ng mga pating, napapatunayan na kailangan pang paunlarin at payabungin ang iba pang mas makalkasang paraan ng pangingingisda.

MGA BASURA SA DAGAT
Maaaring mabitag sa mga plastik at iba pang kagamitang pangingingisda ang mga pating, at maaaring makakain din sila ng mga basura mula sa parehong materyal.

PAGSIRA SA KARAGATAN
Dahil sa pagsira ng karagatang kumakalinga sa mga pating, hindi lamang ang mga pating ang nalalagay sa panganib, kundi marami pang ibang uri ng yamang-dagat.

KAKULANGAN SA PAGTUTUPAD NG BATAS
Maraming hindi napapatupad na batas dahil sa sari-saring mga dahilan: may mga nagsasapawan na mandato at trabaho ng iba-ibang mga ahensya ng pamahalaan, pati na rin kakulangan ng budget at kapasidad ng mga institusyon.

UNREGULATED TOURISM
Nasasaktan ang mga pating at nababago ang kanilang gawi (behavior) dulot ng mga gawing hindi sumusunod sa mga tuntunin at batas ng turismo.

HALIGI SA PAGKONSERBA

Roadmap roadblock

Daghan pa ang kulang na impormasyon mahitungod sa iho, pagpangisda ug sa mga komunidad nga nagsalig ni-ini ug katilingbanong siyensyanga panuki-duki

Paghimo ug libro sa mga kasayuran sa mga iho

Pagdasig sa pagbahin sa kinadman ug pagtinabangay

Pagpadaghan sa mga pagtoun ug paghimog kalamboan pina-agi sa kauswagan

Ang pag-abante

Dugang nga pagtoun sa paghimo, pagsagop, ug pag-patuman sa kaalamdagan nga siyensiya ug nahibaloang mga balaod

Pagpalihok sa pinansiyal ug sa mga tao nga kabtangan para sa pagdungag sa kapasidad sa pagtoun

Pag-abuno sa gikinahanglang datos

Roadmap roadblock

Ang kahibalo kabahin sa mga iho kay nagpabiling ubos

Pag-umo ug nahiyon nga sistema sa komunikasyon

Pagsiguro nga naay mga publikasyon ug lokal nga ka-alam

Pag-umol ug basahon nga materyales uyon sa tumatambong

Pagpahigayon og kampanya pang-adbokasiya

Ang pag-abante

Pagpasalmot sa paglihok ug pagpalapad sa mga mutangbong

Paghimo ug plataporma sa pagpakuyanap ug mga impormasyon

Pagpalambo sa interaksyon sa tawo ug sa hayop

Paghuisa sa nagtunhay nga mahinungdanon nga balaod ug pagpakuyanap og mga pasunang basahon kalambigit sa mga polisiya

Roadmap roadblock

Wala pa gi-ila sa mga hingtungdan nga ang tanan kay adunay mahinungdanong bahin sa pagkonserba sa mga iho

Ang pagkonsulta sa mga hingtungdan sa pagpangita ug laing pama-agi

Ang pag-gama ug kapasidad sa mga hingtungdan

Ang pagbuhat ug pagbansay sa kahanas, panukiduki ug pagmonitor, ug programa sa kalamboan

Ang pag-abante

Ang mga hingtungdan sa tanang ang-ang kinahanglan magtinabangay ug magbulig

Paggamay sa pagpangisda ug sa wala matuyo nga pagdakop sa mga iho hangtod sa hangtod

Ang pagtukod ug suporta sa lokal nga gobyerno

Roadmap roadblock

Ang mga isyu kabahin sa pagkonserba sa mga iho kay wala matubag o gilangkob sa mga balaod karon sa Pilipinas

Pag-ila sa mga angay hatagan ug hinanaling pagtagad nga mga klase sa iho ug asa dapit

Paghimo ug network sa lehislalibong pagsuporta

Paghimo ug lokal nga plano sa pagdumala

Pagsusi ug paghuisa sa mga nagtunhay nga mga balaod

Ang pag-abante

Legal nga struktura, mga polisiya ug balaod sa siguradong pagkonserbar sa mga iho

Pagkonsulta sa mga hingtungdan

Pag-umol ug pagpatuman sa regulasyon (lagda) ug mekanismo sa pagdumala

Pag-umol ug pagpatuman og mga programa alang sa pagbansay-bansay

Sign the online petition!

BATARIS
HOSTED BY GREENPEACE

PALUYOHAN NATO ANG PAG-PASAR SA
BALAOD HINGTUNGOD SA PAGKONSERBA
MGA IHO, PAGI UG CHIMAERA.

bit.ly/conservesharks

Save Sharks Network Philippines

@SaveSharksPH

savesharksnetworkph@gmail.com

#ConservePHSharks

Ang 2020 Conservation Roadmap for Sharks and Rays in the Philippines (2020 Roadmap) mahimong giya sa mga laing-laing sektor nga mu-apil sa pagpalambo sa pagdumala sa pagpanagat, pagpanalipod ug pagminus sa mga hulga nga may kalabutan sa mga iho ug ang pagpalambo sa malungtaron nga pagpangisda.

Sa pagkonserbar sa mga iho, ang 2020 Roadmap malamon nga makakita ug balanse sa kinahanglan sa katawhan ug ang integredad sa atoang dagatnong kinabuhi (Philippine marine ecosystem).

GREENPEACE

PINOY PATING PRIDE

Ang **iho** kay ang kahugpongang nga termino sa iho, pagi ug chimaeras. Kini sila kay apil sa klase nga **Chondrichthyes**, nga naabot ug **1,000 nga klase** sa tibouk kalibutan.

Ang mga iho kay usa sa mga **importanting mananap sa food web**, ma-naa man kini sa itaas o ubos sa trophic level. Ang pagtangtang sa mga iho sa kadagatan kay musangpot og mahinungdanon nga kabag-ohan sa pakiglambigit sa predatory-prey, og maka-apektar sa tibouk kadagatan.

Muabot 200 ka klase sa iho ang makita sa Pilipinas, pero dunay posibilidad nga daghan pa ang wala nadiskobre

Ang unod sa iho nga gi-himong lokal nga putahi ug fishballs

Ang silik sa iho nga gi-himong sabaw ug gina-export ug baligya sa laing nasud

Ang lana sa atay ug alud-od sa iho nga gihimong produkto nga tambal, pampa-anyag, pampagwapa ug lawasong pang-atiman

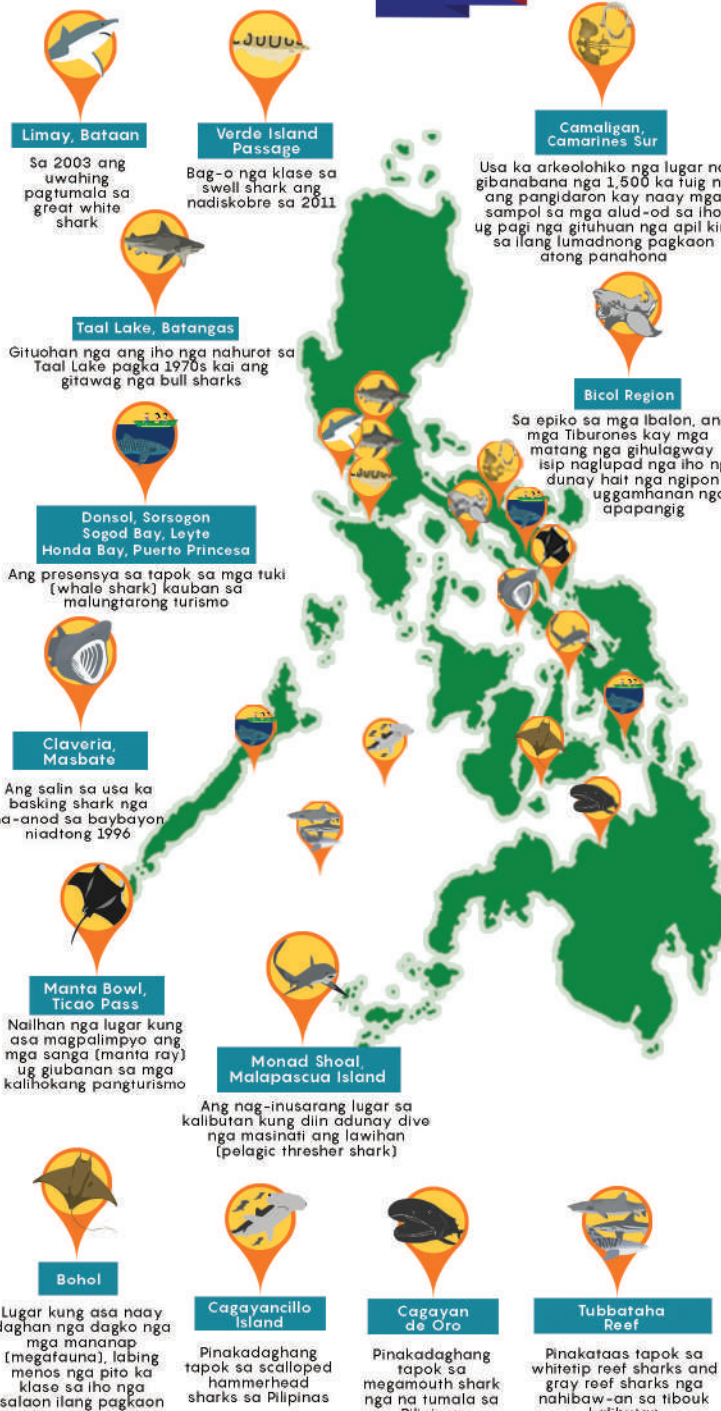
Ang panit sa iho nga gigamit isip materyal sa paghimo ug mga burloloy ug muwebles

Ang ikog sa pagi nga gihimong anting-anting para sa pagsalikway sa mga dili maayo nga elemento

Ang hasang sa pagi nga gihimong tradisyonal nga tambal

Sa tanan klase sa iho sa Pilipinas, sa pagkaron **21 ni-ini ang protektaran** sa atoang nasudnong balaod.

2nd Ika-duha sa shark biodiversity sa Southeast Asia, sunod sa Indonesia

4th Ika-upat sa global shark biodiversity sunod sa Australia, Indonesia, ug Japan

3rd Ika-tulo sa pinakadaghan nga natala na pagpakita sa talagsaong megamouth shark sa kalibutan, sunod kini sa Taiwan ug Japan nga mikabat 19 nga natala nga pagpakita, ang pinaka bag-o nga natala kai sa Enero 2018

2nd Ika-duha nga nasud sa kalibutan sunod sa Maldives nga nagpanalipod sa mga tuki (whale sharks)

Kinadaghanang nailhan ug natala nga indibidwal nga mga tuki (whale sharks) sa kadagatan mi-abot og 1,180 ang natala pagka Enero 2018

Sa ni aging 2010, ang bag-o nga bersyon sa 100-Peso kwarta ni mipasundayag sa tuki (whale shark)

Si Dr. Jose Rizal midibuho sa usa ka pantihan (mabulid ray) sa pagkahinumdum niya sa panahon sa iyang pagduaw sa Singapore Botanical Gardens kadtong 1882

HULGA

Ang mga iho kay pabor sa hulga ug wala gipanalipdi sa nasudnong bala-od sa Pilipinas

MANDO NGA PAGPANGISDA

Ang unod, kapay ug hasang sa iho kay maoy kinahanglan ug gigamit isip sagol sa pangluto, tambal, ug tinuhoan

PAGPALABI NGA PAGPANGISDA

10 sa 13 ka pangisdaan sa Pilipinas gihulagway nga gipalabian ug gipahimoslan ang pagpangisda, nga ni resulta sa pagkahugno sa atoang pundong isda sa kadagatan

BYCATCH

Ang wala matuyo nga pagdakop sa iho nagpasabot sa panginahanglan sa pagbuhat ug pagdasig sa laing pama-agi sa panagat.

BASURA SA DAGAT

Ang mga iho pwede matanggong o mahigot sa mga gamit sa pagpanagat ug plastik, ug daku nga posibilidad nga makoan ni nila

PAGGUBA SA PULUY-ANAN

Ang pagguba sa puluy-anan ang usa sa mga dapat totokan para malungtaron ang pagtubo sa mga iho

HUYANG ANG PAG-EMPLENTAR SA MGA BALAO

Nagsapaw-sapaw ang mga pulos ug mandato sa mga ahensya sa gobyerno inubanad sa gamay ug ubos nga pundo ug iyang kapasidad nga ni resulta sa huyang nga pamalakad sa mga balaod

DILI MAAYO NGA PAGDUMALA SA TURISMO

Ubos nga pagsunod sa mga lagda sa turismo nga ming resulta sa pag-usab sa na-andang kinaiya ug pagkasamad sa mga iho